

PROTEIN

měsíčník YMCA v ČR, únor 2005, ročník VII.

12 Kč / 0,5 €

foto: Zdeněk Beran

Adopce na dálku
Chcete černouška? Kupte si ho!

Zdeněk Mikulka
Jaké to je být vojenským kaplanem?

Vztah války a víry
Pohled na válečné konflikty očima křesťana

Milý čtenáři,

v minulém lednovém Uvaděči vás Štěpán Černý pěkně uvedl do nového roku 2005 a minulý Protein byl tak trochu ve znamení bilancování. Teď, na přelomu ledna a února, je už veškeré vzpomínání na rok 2004 zapomenuto (doufejme, že novoroční předsevzetí ještě ne).

„Lednový start“ je totiž pěkně ostrý. Po vánočním klidu a novoroční euforii přichází velmi rychlé zařazení do normálního koloběhu. Žáci ZŠ a studenti SŠ dostávají vysvědčení, vysokoškoláci procházejí zkouškovým obdobím a pracující zase druhou nejvyšší porcí pracovních hodin v letošním roce.

Věřím, že toto všechno už máte zdárně za sebou, a můžete se trochu soustředit i na jiné věci, třeba na četbu nového vydání Proteinu. Co Vás tedy čeká a nemine? Doporučuji Vám především téma čísla, nazvané Vztah víry a válka. Po „říjnové procházce světem popelářů a metařů, listopadové cestě s Ymkou na Slovensku, prosincovém nakouknutí do čajoven a lednovém setkání u jednacího stolu ÚV“, je tu téma, které má mnohem širší záběr. Věnuje se aktuálním, palčivým problémům dnešního světa. Těšit se můžete na úvodní úvahu místopředsedy YMCA Michaela Erdingera, který se pokouší najít odpověď na problematickou otázku pohledu křesťana na válku jako takovou. Dále Vám student politologie a mezinárodních vztahů, Vojtěch Berger, představí jednu zcela konkrétní a pro nás Evropany asi nejbližší formu náboženského konfliktu - zavítáme na Britské ostrovy, do Severního Irsku. Celé téma pak doplňuje a uzavírá zajímavý rozhovor Jaroslava „Vojty“ Hynka se Zdeňkem Mikulkou, s jedním z 18 vojenských kaplanů, kteří působí v české armádě. Dozvíte se v něm mnoho o různých misích, kterých se kaplan zúčastnil, ale také o postoji křesťana a duchovního k armádě a válce vůbec. Celý obraz dokreslují nevšední fotografie.

A co dál? Skončilo sice válečné téma, nikoliv však „palba“ tohoto čísla. Naše zahraniční

korespondentka Eva Rosíková připravila opravdu interesantní reportáž. Sekretářka slovenské YMCA totiž nespolupracuje pouze s Proteinem, ale také s televizním pořadem Cestománie. Myslím, že víc už dodávat nemusím, snad jen, abyste si její článek nezapomněli nalistovat. Stejně jako další reportáže. Věděli jste například, že je YMCA v ČR členem olympijského výboru? Pokud ne vše Vám osvětlí Vojta Hynek, i pomocí fotografií lidí, které byste možná na stránkách Proteinu nečekali. Málem bych zapomněl na příspěvek

Jana Bárty, očitého svědka likvidace následků vln tsunami. Pokud Vám nestačí to, co se dočtete v běžných médiích, je tento článek právě pro Vás.

Přemýšleli jste někdy o tom, že byste někoho na dálku adoptovali? Pokud chcete a nevíte jak na to, podrobné informace podá dvojstránka Veroniky Kočové o programu Adopce na dálku, který zřizuje pražská arcidiecézní charita. Připomínám, že podle prosincových statistik charity je adoptováno 11 999. Je to hodně nebo málo? To už nechávám na vašem posouzení.

Další příspěvek Veroniky Kočové si můžete nalistovat o pár stránek dál. Je jím recenze na dokumentární film Ženy pro měny, jehož autorkou je začínající režisérka Erika Hníková. Jenom dodávám, že dlouholetý nestor rubriky recenze Petr Siska, se v současné době psaní nevěnuje, takže v každém čísle najdete pravděpodobně recenzi z pera jiného autora či autorky. A to nejen na filmy, ale třeba na zajímavé knižní novinky. Pokud byste měli nějakou takovou knížku přečtenou, neváhejte se ozvat a pošlete nám vaše zhodnocení.

Pěkný článek nám přišel z YMCA Brno, a sice o výletu tamních mladých umělců do města, kam „vedou všechny cesty“.

Světlem tensingu Vás opět provede Štěpán Černý, tentokrát se zaměří na květnovou návštěvu norků, totiž Norů v Čechách (promiňte mi ten familiární výraz).

A to už je skoro všechno, na závěr bych se rozloučil jedním citátem u příležitosti jednoho velkého výročí: „Když už člověk jednou je, tak má koukat, aby byl. A když kouká, aby byl a je, tak má být to co je a ne to co není. Jak tomu v mnoha případech je“. Možná notoricky známe, ale platné, ne?

/František Kroužil/

© **PROTEIN - měsíčník YMCA v ČR.**

Redakce: Štěpán Černý, František Kroužil

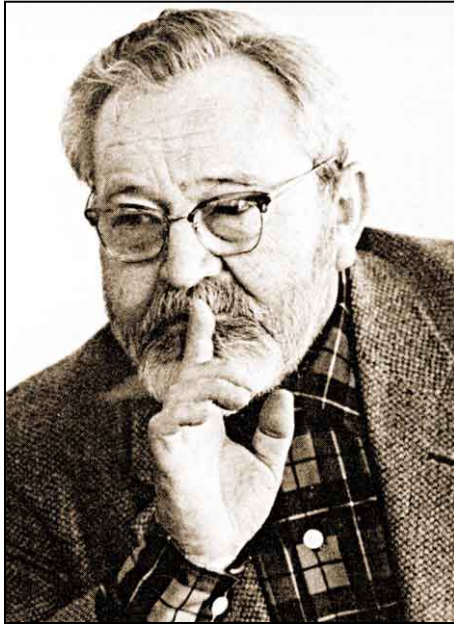
Spolupracovníci: Vojtěch Berger, J. Vojta Hynek, Dominik Zunt, Veronika Kočová

Sídlo: YMCA DAP, Na Pořící 12, 115 30 Praha 1.

Kontakt redakce: e-mail: protein@ymca.cz, tel.: 224 872 045,

www.protein.ymca.cz, právo redakční úpravy vyhrazeno,

registr. číslo MKCR: E 14324, uzávěrka tohoto čísla: 20.1.2005

Vojáci a Bible

Válka a křesťanství

V době válek a nepokojů se mnoho lidí obrací k různým náboženstvím. A to jak s prosbami o utišení bojů a o pomoc těm, které konflikt nějak postihuje, tak i s existenčními otázkami. Především ti, kteří nejsou v žádné víře zakotveni si kladou otázku, zda vůbec náboženství mají smysl a zda ten či onen Bůh existuje

a pokud ano, jak může všechny ty hrůzy dopustit.

V současné době je i různý pohled na různá náboženství. Například Buddhismus je všeobecně posuzován jako mírumilovné náboženství, které vede své stoupence k vnitřnímu pokoji a tím i k míru a všeobecné lásce ke všemu kolem nás. Na druhé straně je zde Islám, který právě teď je vnímán jako „nejnebezpečnější“ náboženství a mnoha válek a sporů je spojováno právě s ním. Ale nemůžeme takto generalizovat. podívejme se proto krátce na náboženství, které je jaksi uprostřed těchto dvou.

Křesťanství má za sebou dlouhou a kontroverzní historii. Kdybychom jej například posuzovali z pohledu středověku, můžeme nabýt dojmu,

že o nic jiného než o války nejde. Podíváme-li se ale zase na počátky křesťanství do doby ježíšovské a poježíšovské, setkáme se s ním, jako s nejmírumilovnějším náboženstvím. A co je tedy opravdovější ?

Bůh stvořil člověka k obrazu svému. Dal nám život a drží nad námi ochranou ruku po celý život. Ale tím jeho intervence do našich životů končí. Bůh nám totiž dává i svobodu. A to i k činnosti. A když si člověk neváží božích darů (mezi nimiž je samozřejmě i život), tak s nimi nedokáže zacházet a ničí je. Také se stane, že náboženství je zneužito ve prospěch určité skupiny. A pod rouškou dobrého úmyslu vede války, které vůbec nemají s křesťanstvím nic společného.

A tak se navraťme do doby počátku a čtěme Bibli, neboť pak bude všem jasné, že Ježíšova slova o lásce k bližnímu a o odpouštění, nám mohou být jasným vodítkem a odpovědí na otázku, jak se křesťanství dívá na veškeré projevy násilí.

Severní Irsko bolavé místo na Smaragdovém ostrově

Konflikt v Severním Irsku nezapadne ani do škatulky s nápisem „náboženský“ ani do jiné s označením „územní“ či „etnický“. Spojuje v sobě totiž rysy všech těchto sporů. V Severním Irsku stojí proti sobě katolictví a protestantismus, proirská a probritská koncepce územního uspořádání a konečně také vzájemné antipatie Irů a Britů. Proč se irští křesťané ani v Evropě 21. století neváhají navzájem zabíjet?

Ačkoli se o severoirském konfliktu často mluví až v souvislosti se získáním nezávislosti Irska v roce 1922, kořeny tamních problémů je třeba hledat mnohem hlouběji v anglo-irské historii.

V 5. století přinesl svatý Patrik křesťanství do Irska, odkud se šířilo dál do Evropy ústy irských misionářů. Slibně započatý duchovní rozvoj irské společnosti ale přibrzdila invaze anglického krále Jindřicha II. Irsko, vzdálené od břehů Anglie pouhých sto kilometrů, nenechávalo klidnými ani další anglické panovníky, například Richard II. i Jindřich VIII. pomýšleli na úplné a konečné dobytí Irska. To se podařilo až v roce 1603, na sklonku vlády královny Alžběty. Dobytím celého irského ostrova si sice Angličané splnili dávný sen o územní expanzi směrem na východ, zároveň ale pomohli položit základy budoucích irských problémů. Nastolením anglické nadvlády byla totiž přerušena reformace irské církve a Angličané se tak mohli vzdát představ, že dojde

ke kulturní a náboženské unifikaci Irska a Anglie. Vpád Angličanů na ostrov umožnil také zapustit kořeny dlouholeté averzi Irů vůči Britům.

Hned za vlády příštího panovníka došlo k prohloubení problémů. Jakub I. vyvlastnil půdu katolíků žijících na severu Irska, v oblasti zvané Ulster, a tamní katolické obyvatelstvo nahradily tisícovky rodin z Anglie a Skotska. Důsledky těchto kroků se neblaze promítly do dalšího vývoje severoirské oblasti.

V roce 1800 uzavřelo Irsko politickou unii s Anglií (následovalo tím Skotsko, které tak učinilo v roce 1707) a „dlouhým“ devatenáctým stoletím se proboujalo až k nezávislosti získané na počátku dvacátých let 20. století. Situace v Irsku mezitím nebyla ani zdaleka ideální. Kromě toho, že se celý katolický ostrov snažil vymanit z područí protestantské Británie, samostatný konflikt probíhal v Ulsteru, kde katolická menšina žárlila na privilegované protestantské obyvatelstvo. Po získání nezávislosti, kterému předcházely tvrdé srážky s britským vojskem, se Irsko rozdělilo na pět provincií. Ta část severní provincie Ulster, kde převažovalo protestantské obyvatelstvo, připadla Velké Británii.

Anglo-irská válka o nezávislost v letech 1919-1921 je spojena se vznikem IRA (Irská republikánská armáda), která nejprve bojovala za nezávislost Irska a po vzniku samostatného státu usilovala násilnými prostředky o připojení Severního Irska k Irské republice. V Ulsteru byla IRA

zakázána velmi záhy, již v roce 1923 (v celém Irsku pak v roce 1936). V politice se požadavky IRA promítají v programu politické strany Sinn Féin (v překladu My sami), katolického nacionalistického uskupení. Proti nacionalistům stáli v průběhu dvacátého století (a stojí dodnes) unionisté, zastánci zachování Severního Irsku jako součásti Velké Británie.

Unionistické i nacionalistické politické strany spolu začaly soupeřit na půdě severoirského parlamentu (stormontu), který vznikl současně se vznikem nezávislého Irsku. Fungoval padesát let až do roku 1972, kdy byl rozpuštěn a vládu nad Severním Irskem převzala Velká Británie. Důvodem bylo obnovení násilí ze strany IRA na konci 60. let a události z ledna 1972, známé jako „Krvavá neděle“. Britské jednotky dohlížející na průběh protestního průvodu severoirských katolíků, zareagovaly na házení kamenů z řad demonstrantů střelbou. Výsledkem bylo 14 mrtvých. Britská vláda se ocitla před velkým problémem, musela učinit rychlé rozhodnutí a částečně tak ospravedlnit, co se stalo. V reakci na události „Krvavé neděle“ byl zrušen stormont a vládu nad Severním Irskem převzali Britové. Stejně tak převzali plnou zodpovědnost za bezpečnost v Severním Irsku.

V březnu 1973 se na celém irském ostrově (jak v Irské republice, tak v Severním Irsku) konalo referendum o statutu Severního Irsku, které bylo poznamenáno bojkotem ze strany katolického obyvatelstva Ulsteru. Lidového hlasování se zúčastnilo 59% oprávněných voličů, z nichž 98,9% hlasovalo pro setrvání Severního Irsku ve svazku s Velkou Británií.

Poradní pravomoc v severoirském problému dostala také vláda Irské republiky, poté, co britská premiérka Margaret Thatcherová a irský premiér Garret FitzGerald v roce 1985 uzavřeli tzv. hillsboroughskou dohodu.

IRA vyhlásila příměří v roce 1994. Do té doby si severoirský konflikt vyžádal více než tři tisíce mrtvých. Další čtyři roky trvaly mírové rozhovory, které vyvrcholily v dubnu 1998

podpisem mírové tzv. Velkopáteční dohody. Dohoda předpokládala jednak obnovení činnosti severoirského parlamentu, jednak oboustranné odzbrojení. Parlament začal fungovat, ač s výraznými problémy. Třetí plochy mezi protestanty

a katolíky byly příliš silné na to, aby dovolily hladké fungování zákonodárního sboru. Po třech letech od uzavření smlouvy, pozdě, ale přece, začala IRA skutečně odzbrojovat. Také Británie zahájila demontáž svých vojenských základen v Severním Irsku.

Mírový proces je ale

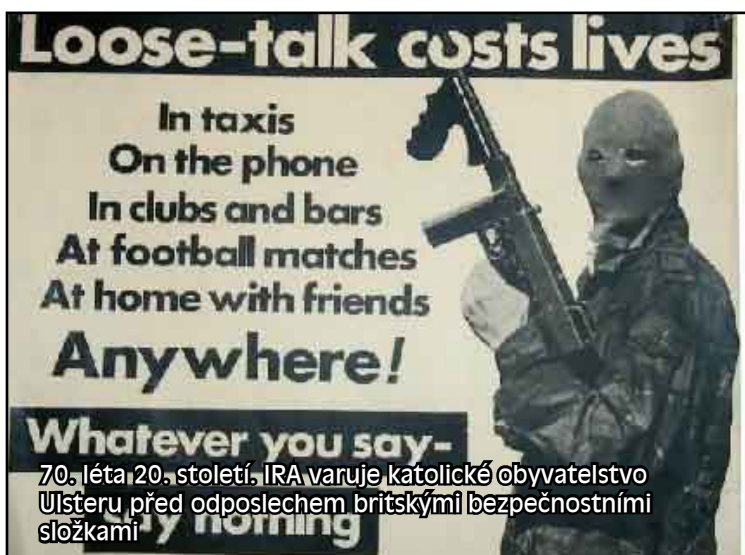
velmi křehký a záruka trvalého míru neexistuje. Parlament - stormont není schopen vykonávat svou funkci, protože chybí potřebná vůle k jednání mezi unionisty a nacionalisty. Internetové stránky stormontu zejí prázdnotou. Vysvětlení podává malý nápis – parlament je v současné době rozpuštěn. Stalo se tak v roce 2002. Od té doby znovu hledají představitelé obou znesvářených táborů společnou řeč. Loni v listopadu se dokonce poprvé setkali tváří v tvář Gerry Adams, předseda nacionalistické strany Sinn Féin a šéf severoirské policie Hugh Orde. Setkání se uskutečnilo v sídle britského premiéra v londýnské

Downing Street. Premiér Tony Blair, který setkání zprostředkoval, se snaží posílit obraz Británie jako mírotvorce v severoirském konfliktu pošramocený při událostech „Krvavé neděle“. Ačkoli od ní uplynulo již více než třicet let, stále může sloužit jako záminka těm, kteří odmítají smířit se současným uspořádáním Severního Irsku jako součásti Velké Británie, tedy nacionalistům. Jak napsal v roce 1998 týdeník Economist,

„se znovuotevřením tématu „Krvavé neděle“ se dlouhodobě musí počítat, musí být projednáváno. Z krátkodobého hlediska ale přidává další těkavou látku do již tak dost nebezpečně nestabilní směsi.“

Nebezpečně nestabilní koktejl na severu irského ostrova stále hledá šikovného barmana, který ví, jaké množství jednotlivých ingrediencí přidat, a jak je správně zamíchat, aby byla celá směs dobře a především dlouhodobě pitelná.

Nebezpečně nestabilní koktejl na severu irského ostrova stále hledá šikovného barmana, který ví, jaké množství jednotlivých ingrediencí přidat.

Duchovním podle vojenského rozkazu

V roce 1998 bylo v Armádě České republiky ustaveno něco dříve nemyslitelného - Duchovní služba. V současné době tam působí 18 vojenských kaplanů z 5 církví. S jedním z nich, s KPT. ZDEŇKEM MIKULKOU z Církve adventistů sedmého dne přinášíme následující rozhovor.

Možná, že řadě lidí slova armáda a duchovní nejdou dohromady – proč tedy v armádě duchovní souží a jaký je jejich úkol?

Je pravda, že při spojení slov armáda a duchovní fungují většinou spolehlivě dvě asociace – polní feldkurát Katz z Haškova Švejka nebo otec Malkey ze seriálu M.A.S.H. – to je zvláštní české specifikum. Ve skutečnosti to není tak dramatické. Smyslem existence duchovních – vojenských kaplanů v armádě je především doprovázení.

Jednak to lidské, tedy spolunesení a spoluprožívání všech malých a velkých lidských starostí soukromých i služebních, naslouchání a unesení tajemství toho druhého a také jakási připravenost být k dispozici člověku v ten okamžik, kdy by pro něj kaplan mohl být přijatelnou alternativou. Patří sem samozřejmě i spolupodílení se na radostech a okamžicích příjemných

a také takové normální kamarádství.

Duchovní doprovázení souvisí s tím, že kaplan je nejen člověk, ale také křesťan a duchovní, který má na řadu věcí vyhraněný a snad i promyšlený a promodlený názor. Ten potom může nabídnout tomu druhému jako alternativu, v situaci kdy se rozhoduje, váhá, když hledá odpověď třeba na zásadní životní otázku nebo se rozhoduje pro zaujetí nějakého postoje, při řešení etického nebo morálního dilematu – osobního, či pracovního. Kaplan by také měl dokázat jako poradce velitelů na všech stupních říci jasné „ano“, nebo jasné „ne“ k věcem, které se dotýkají lidského rozměru služby v armádě.

Teprve třetí oblastí je to, co by se u vojenských kaplanů očekávalo jako to hlavní – sloužení bohoslužeb (v českém vojenském prostředí spíše jen při zvláštních a slavnostních příležitostech), poradenství v náboženských otázkách a další rozmanité duchovní aktivity.

Samostatné a podle mého názoru prioritní postavení má však modlitba. Jednak tichá modlitba ve skrytosti za všechny ty, kteří se modlit neumí, nebo nechtějí, jednak veřejná modlitba či požehnání tzv. „na objednávku“ a občas také modlitba s někým za něco či někoho.

Je vás 18, to se mi zdá málo na tolik vojáků. Jak jste rozdělení a kde konkrétně sloužíte ty?

Kaplanů je opravdu osmnáct, ale příslušníků Duchovní služby v armádě je dohromady dvacet. Na ministerstvu obrany je civilista, duchovní, který není přímo vojenským kaplanem, ale pracuje jako poradce ministra obrany pro tuto službu. Ostatní příslušníci služby jsou už vojáci. Na generálním štábu armády je hlavní kaplan, který má k dispozici ještě kostelníka vojenského kostela (kostel je v Praze na Hradčanech). Hlavnímu kaplanovi podléhají jednak kaplani sloužící na útvech a institucích, které jsou samostatné

Vojenský kaplán na misi v Kosovu

nebo patří přímo pod generální štáb jako je např. kaplan vojenské policie, kaplan hradní stráže apod. Zároveň pod něj patří dva kaplani sloužící na vyšších velitelstvích. Pod tyto kaplany potom patří kaplani sloužící na jednotlivých základnách a brigádách.

Já konkrétně mám na starosti vzdušné síly, což prakticky znamená základny taktického letectva v Čáslavi a v Náměšti nad Oslavou a ještě se snažím pracovat na letišti v Pardubicích.

Početní stav vojenských kaplanů zatím není naplněn, ale do budoucna jde již spíše o udržení stávajícího počtu a doplnění jednotlivců. Celkový počet všech příslušníků Duchovní služby Armády České republiky se bude pohybovat přibližně v rozmezí 20-25 osob.

Jak ses k této práci dostal ty?

Má původní profese je voják z povolání. Když jsem odcházel z armády, tak jsem byl již křesťanem a měl jsem pocit, že duchovní by měl být součástí armády, ale neměl jsem o tom nijak kon-

krétní představu. Potom se stal současný hlavní kaplan armády pplk. Mgr. Tomáš Holub prvním vojenským kaplanem tzv. „na zkoušku“ a posléze vznikla v armádě duchovní služba. Já jsem mezitím vystudoval teologii a stal se duchovním. Práce vojenského kaplana mě zajímala dlouhodobě, a když byla mé církvi nabídnuta spoluúčast v této službě, tak jsem za touto vizí šel a byl jsem do této služby církví vyslán.

Zdeněk Mikulka (35)

Narodil se v Šumperku, rok po vstupu vojsk Varšavské smlouvy na naše území. Vystudoval vysokou vojenskou školu a teologický seminář Církve adventistů sedmého dne. Pracoval jako voják z povolání, jako odborný pracovník kvality u Škoda Plzeň – Turbíny a jako technolog a později zástupce vedoucího segmentu u Siemens Stříbro. Jako duchovní Církve adventistů sedmého dne působil ve Žďáře nad Sázavou a v Novém Městě na Moravě. Od roku 2001 pracuje jako vojenský kaplan. Je ženatý, má tři děti.

Co tě u této práce drží?

Určitě pocit smysluplnosti toho co dělám a víra, že být vojenským kaplanem nebylo jen moje světlivé přání, ale že právě tam mne chce Bůh mít. Také lidé se kterými se v armádě setkávám a které mohu občas potěšit, nebo jim pomoci a od kterých je možné se mnohému naučit. Líbí se mi také široké pole působnosti, které mi armáda poskytuje a fakt, že mám pro

svou práci spoustu prostoru a svobody. Skvělé je také společenství vojenských kaplanů, které se stalo mou duchovní rodinou.

Vojenský kaplan Zdeněk Mikulka (vpravo) se svým americkým kolegou

Je možné být křesťanem a sloužit v armádě? Mě jako pacifisticky založenému člověku je to poněkud těžce zkousnutelné...

Myslím, že křesťanství nebylo nikdy jen pacifisticky založené. V podmínkách postkomunistické současnosti a historicky špatné zkušenosti spousty křesťanů se socialistickou armádou jako ideologickým nástrojem režimu, je však tento asi většinový postoj v českém křesťanství pochopitelný.

Myslím si, že základní otázkou není, zda může, nebo nemůže křesťan sloužit v armádě, ale zda dokáže zůstat křesťanem – jako voják či jako nevoják. Oba dva tyto postoje v sobě podle mého nesou rizika odchodu od Boha. Vojákovi se jistě může stát, že bude násilníkem, ale také může právě jako voják mnoho udělat pro ochranu bezmocných před násilím – to je má osobní zkušenost z mise na Balkánu. Stejně tak se pacifistovi může stát, že bude preventivně svým postojem bránit použití násilí, ale také může být snadno v pozici bezmocně přihlížejícího při páchání zla, kterému lze zabránit. Jako příklad lze myslím uvést právě Balkán. Osobně jsem přesvědčen, že situaci Bosny a Hercegoviny ani Kosova v konečném důsledku nevyřešili či neřeší postoje pacifistů, ale vhodně použitá, reálná a respekt budící vojenská síla.

Nicméně si uvědomuji, že tato otázka je velmi citlivá, že na ni neexistuje univerzální odpověď a že rozhodování pro a proti prochází napříč křesťanskými církvemi, napříč srdcem a hlavou každého jednotlivého křesťana. Proto je asi nutné, aby se obě strany dokázaly navzájem tolerovat a vést spolu dialog. Já osobně si vážím těch pacifistů, kteří opravdu vědí, proč jsou pacifisté, ale mám poměrně nízký práh tolerance vůči těm, kteří se pacifisty nazývají protože je to pro ně pohodlnější, jednodušší, nebo protože tento názor pouze bezmyšlenkově přejali od někoho, kdo má naprosto odlišnou životní zkušenost zasazenou do naprosto odlišné doby a situace.

Navíc mohu potvrdit, že v současné době

opravdu přibývá křesťanů, kteří slouží jako vojenští profesionálové.

Zmínil jsi svou účast v zahraniční misi na Balkáně. Byla tvá práce tam hodně jiná?

Vlastně ne. To hlavní a základní – lidské a duchovní doprovázení zůstalo stejné, možná se jen trochu posunula témata, což souviselo jistě s dlouhodobým odloučením od rodin a blízkých a také se specifiky života na zahraniční misi. Daleko více než v mírových posádkách jsem tam však sloužil bohoslužby, vznikla dokonce i studijní a modlitební skupinka a také jsem si musel z domu nechat poslat své materiály ke křesťanské spiritualitě. Podílel jsem se tam i na humanitárních aktivitách směrem k místnímu obyvatelstvu.

Vrátím se ještě k tomu vztahu víry a války. Jsi tedy voják a zároveň duchovní, jaký je tedy tvůj postoj k válce, vždyť přeci armáda je od toho aby bojovala a tím pádem zabíjela...

Vnímám válku jako něco hodně, hodně zlého. Potvrdila mi to i má balkánská zkušenost. Aby k válce však vůbec nedošlo, nebo aby se alespoň eliminovali její důsledky, případně její rozrůstání, je občas nutné se jí postavit přiměřeným způsobem na odpor. A zde myslím může armáda sehrát velmi silnou a velmi pozitivní roli.

Vzhledem k tomu, že nejsem pacifista a že je pro mne přijatelné, nejen jako pro křesťana, ale také jako pro duchovního, postavit se na odpor násilí a zlu vojenskými prostředky nemám problém být příslušníkem armády a vojenským kaplanem.

Navíc si myslím, že i příslušníci armády, tedy lidé, kteří se dobrovolně a se všemi důsledky rozhodli mít podíl na odpovědnosti a tíze související se zajišťováním suverenity a bezpečnosti naší země a bezpečnosti na naší planetě vůbec, mají nárok a právo na podporu, na lidské a duchovní doprovázení třeba právě prostřednictvím vojenských kaplanů.

/Za rozhovor děkuje J. V. Hynek/

Kemp Krkonoše 2005

jarní tábor v termínu 27. 2. (ne) – 5. 3. (so) pro teenagery od 11-ti let

Cena: 2.500,- Kč (pro členy YMCA a sourozence sleva 300,- Kč)

Kde: vesnička Albeřice cca 20 km od Pece pod Sněžkou

Ubytování: dům „Setkání“ standardně vybaven, WC a sprchy na patrech, 3 – 6 lůžkové pokoje

Strava: plná penze, pitný režim, svačiny

Doprava: vlakem (Ústí n/L západ – Nymburk – Hradec Králové – Trutnov – Svoboda n/Ú)

Program: zimní sporty (možnost sjezdového i běžkového lyžování cca 860 m n. m. – vleky v okolí, sáňkování, atp.), stavění iglů, výlety do hor a jeskyní, celotáborová hra, večerní programy zábavné i k zamyšlení

Další informace a přihlášky: YMCA v Ústí nad Labem, Hradiště 4 – Dominikánský klášter 2. patro, telefon: 475 220 831, 723 729 126 – hl. vedoucí usti@ymca.cz, www.usti.ymca.cz

Adopce na dálku

Asi málokdo z vás, mých vrstevníků (teenager singers) přemýšlí v nejbližší době o založení rodiny. Na to stát se „adoptivním rodičem“ však není nikdy brzo! Vzpomínám

na léta povinné školní docházky, kdy jsem si jen stěží dokázala představit, že by někdo mohl toužit toužil po dobrovolném navštěvování školy. Dnes vím, že takových dětí je spousta a proto bych Vás ráda seznámila s projektem Adopce na dálku.

Tento projekt vznikl v roce 1993 pod Arcidiézní charitou Praha a jeho hlavním cílem je umožnit dětem z rozvojových zemí získat vzdělání. ADCH Praha spolupracuje s partnerskými organizacemi v Indii, Ugandě, Litvě, Bělorusku a nově v severním Thajsku. Jedinou podmínkou pro přijetí dítěte do projektu je chudoba, která znemožňuje navštěvovat školu. Při výběru dětí se nehledí na náboženství ani pohlaví.

Co takové rodičovství obnáší a co přináší? Aby vaše dítě mohlo navštěvovat školu, tak jak se sluší a patří, je potřeba platit roční příspěvek. Z těchto peněz jsou školákovi hrazeny školní pomůcky, uniforma, strava ve školní jídelně - ne to není trest, pro některé děti je to jediné vydatné jídlo za celý den - a pro jistotu i zdravotní péče. Aby mohlo vaše dítě vyrůstat v lepším prostředí, 5% z částky slouží k rozvoji komunity. Například se přispěje na nákup krávy či šicího stroje. Jedenkrát ročně dostávají děti jménem adoptivního rodiče dárek, který vybírají místní lidé. Zatímco u českých dětí by to nejspíš úspěch nesklidilo, vašemu „zámořskému“ dítěti, nejvíce udělá radost matrace, přikrývka nebo boty.

2% z příspěvku putují do Rozvojového fondu. V Ugandě se např.

Adoptivním otcem se stal i herec Petr Kostka

Z Indie pochází 8063 z celkového počtu 11 999 adoptovaných dětí

Sedmnáctiletý Godfrey Kagolola z Ugandy - jeden z těch, kteří čekají na adopci

plánuje vybudování české nemocnice a školy pro porodní asistentky. Stavba je sice zatím v „pre-natálním“ stadiu, ale již se k nám chystá tamní medik na školení.

Vaše rodinné pouto nebude pevné jen díky finanční podpoře. Mezi rodiči a dětmi probíhá také písemná korespondence. Děti píší minimálně dvakrát ročně a ti, co jsou ještě příliš malí, vás potěší obrázkem. Takové vánoční přání od dítěte, které třeba nikdy neslavilo Vánoce ani nevidělo sníh, je přinejmenším zajímavé. Také obdržíte školní výsledky, ale vzpomeňte si na své mládí a buďte shovívaví.

Nejtěžším počinem je samotné vybrání potomka. K tomu slouží karty o životě dítěte, ze kterých se dozvíte krom jiného i jeho oblíbené

jídlo a sny do budoucna. Zatímco u nás by se to hemžilo samými kosmonauty a modelkami, v Indii by to byli učitelé, kněží a doktoři. Vybírání usnadní (někomu znesnadní) fotografie. Při pohledu na okatá dítě však podléháte nutkání adoptovat půlku Afriky.

Jedna ze zásad projektu Adopce na dálku zní: Učme se od nich. Neboť by bylo chybou domnívat se, že se od lidí, kteří jsou chudí, nemáme co naučit. Vždyť vzájemná spolupráce obohacuje obě strany.

Název charita pochází z latinského *caritas*, tj. *milosrdenství, milosrdná láska*. Znamená *křesťanskou lásku k bližnímu, dobročinnost na jejím základě poskytovanou*.

„Okatá africká dívka“

Arcidiecézní charita

adresa: Londýnská 44, 120 00 Praha 2,
tel. 224246519, 224246573,
email: charita@charita-adopce.cz

www.charita-adopce.cz

/Veronika Kočová/

Čekáme TenSing Norway!

Na frýdlantském festivale to pěkně rozjeli!

Ani norští kluci se nestydí zpívat

Po loňské přestávce, kdy TenSing Norway Project do našich končin nezavítal, přijede opět v květnu celoroční norská TenSingová skupina, která zde bude nejen připravovat svůj program v EAY Training Center v Litomyšli, ale i pomůže několika českým skupinám v jejich práci. Prozatím je v plánu, že první týden v květnu se celý team TS Norway, který obvykle čítá přes čtyřicet lidí, rozdělí na menší skupiny, které se rozjedou po celé naší vlasti i na Slovensko. Ze skupin v ČR zatím projevil zájem TS Praha a TS Mělník, kteří doufají, že se budou moci podělit dohromady o jednu skupinu. Bohužel finanční situace jejich domovských sdružení YMCA (Praha a Mělník) není taková, aby zvládli živit, ubytovat a dopravovat po celý týden norskou skupinu, pro-

Velký norský sbor

to se budou muset společně dohodnout, jak postupovat. Někteří jejich vedoucí mají také strach, aby to nedopadlo jako při výletu TS Vigeland na sklonku září, kdy efekt práce, kterou do jejich pobytu vložili vedoucí hostitelských skupin, byl prázdný. Ale TS Norway je záruka kvalitní show, která jistě přiláká nové členy do těchto dvou skupin. Proto se ještě dnes přihlašte o svoji norskou skupinu!

Pokud by ještě nějaký TenSing měl zájem o ubytování Norů, má stále ještě možnost, ovšem musí jednat rychle, neboť skupiny jsou jenom tři. Doporučuji mu kontaktovat buď Štěpána na cernees@post.cz nebo Mrože na mroz@tensing.cz.

/Štěpán Černý, ETS/

Tanec norských děvčat

Silvestr TS Mělník v Rum- burku

Mělničtí členové TenSingu mají ve zvyku jezdit každou zimu, hned jak skončí tři sváteční vánoční dny, společně na nějakou podhorskou faru, aby se tam oddali zimním radovánkám a následně též oslavili Silvestra. A nejinak tomu bylo i na přelomu roků 2004 a 2005. Tentokrát se cílem jejich výpravy stal severočeský, spíše až příhraniční Rumburk, dějiště památné Rumburské vzpoury pěšího vojska v roce 1918.

V TS Mělník jsou samí krásní lidé

Kořist ze hry „Měň, až vyměníš!“

Celá skupina, čítající od deseti do patnácti lidí (někteří totiž přijeli později či odjeli dříve) bydlela na rumburské evangelické faře, kde žije mladý pan farář Šimonovský s rodinou. Tato budova je velmi pěkná a její vnitřní vybavení nechávalo mnohé, na skromné pohodlí českých a moravských far zvyklé, v úžasu: pohodlná křesla, nové nádobí z IKEA, krásně vytopený sprchový kout a jiné laskominy.

Ale TenSing tam nepřišel proto, aby se válel! Především se tam přijel bavit! A zábavu mu obstarával hlavní vedoucí Zdeněk Beran (YMCA Krabčice) a spolu s ním i další, např. Chlopin, Ondřej Bond nebo Michal Duchek. A tak se postupně konaly výlety na blízký vrch Dýmnický, spojený s vystoupaním na rozhlednu, ze které je vidět jenom Německo, dále výprava lesem, která se ovšem v půli vinou nesprávného určení severu otočila zpět do Rumburku a do cíle nedorazila, jedno odpoledne bylo zasvěceno návštěvě místního moderního bazénu. Hráli jsme také všemi oblíbenou hru „Měň, až vyměníš!“, kdy dvě skupinky obcházel krajem a za spínací špendlík měly vyměnit co nejhodnotnější věc. A tak jedna skupina přinesla krom jiného mnoho knih, vysokofrekvenční cívku a sadu svíček, zatímco druhá získala dvojici hrníčků Ty a Já. A ve veselých hrách nám uplynul pobyt až ke kýženému závěru roku, Silvestru.

Na onen večer bylo přichystáno pásmo her a soutěží, které si účastníci přichystali sami. Po něm proběhla oblíbená tensingová zábava „Tanečnírna“, která nás provedla léty třicátými, léty socialismu i léty dnešními. A v bujarém veselí, které přítomní mělničtí chlápci vyjadřovali tancem Pogo, přišla půlnoc. Využili jsem chvíle, která do ní zbývala, a každý postupně zhodnotil, co se mu ten rok povedlo a co doufám, že se příští rok povede. Po půlnoci byly odpáleny slavnostní petardy a poté se každý odebral ke své oblíbené novoroční zábavě. Někteří zpívali písně, jiní hleděli na hvězdy, zbylí spali.

A tak uplynul poslední den mého pobytu s TS Mělník v Rumburku, neboť jsem bohužel již nazítří musel odjet domů. Ale za rok zas! A v ještě větším počtu!

/Štěpán Černý, TS Praha/

Údolie monumentov

Vy Európanky ste zvláštne. Každá sa ma pýta, na to isté – či som ženatý. Ja sa ale ženiť nechcem – moja mama mi povedala, že ženiť sa je (ženy sú) nebezpečné. A ja mojej mame vždy verím – odpovedal mi jedným dychom na moju vraj už „klasickú“ otázku indián Merlin, náš sprievodca po čarokrásnom Údolí monumentov, patriacom do správy komunity navajských indiánov. Jedinečné pieskovcové útvary sa tu uprostred púšte týčia do výšky aj niekoľko sto metrov.

Hneď vzápätí však Merlin „s porozumením“ dodal: „V susednej dedine býva môj priateľ, ten si manželku akurát hľadá, ale aj tak neviem, či by jeho matka schválila belošku.“ „A čo musí taká budúca indiánska manželka vedieť, aby bola prijateľná?“, pýtam sa. „Dobre variť, postarať sa o domácnosť a ideálne zvládnuť aj niektoré z tradičných remesiel ...“ Nuž, hovorím si, veľmi sa tie indiánske kritériá od našich európskych nelíšia. Bola by som celkom zvedavá, či už aj tu vzniklo feministické hnutie. V každom prípade indiánska komunita na celom americkom kontinente prežíva po rokoch potlačovania obrodzenie: vznikajú nové indiánske univerzity, vo veľkom sa vyučujú pôvodné jazyky, rastie celková vzdelanostná úroveň a klesá nezamestnanosť, na tradičných územiach sa znova objavujú čriedy bizónov, cválajú mustangy. Nie je ťažké naladiť rozhlasovú stanicu, ktorá vysiela prevažne v niektorom z pôvodných jazykov, hrá pôvodnú hudbu a miesto „Slovákovcov“ rozpráva staré indi-

ánske príbehy.

Mimochodom, pod tradičnými remeslami mal Merlin na mysli predovšetkým keramiku, košíkárstvo, výrobu bižutérie, tkanie kobercov či spracovanie vlny. Ďalšou tradičnou zručnosťou je „koráľkovanie“ – farebnými guľôčkami indiánmi ozdobujú nielen svoje posvätné predmety, ale aj bežné mokasíny, puzdro na fajku či perinku pre mladé indiánča. Farby a vzory nikdy nie sú volené náhodne – napríklad tyrkysová predstavuje silu, symbol pavúka odolnosť voči číhajúcemu nebezpečeniu. Ak nájdete na bižutérii symbol medveďa, zaručí Vám nezávislosť.

Život v rezervácii

Veru, po nezávislosti a nespútanosti indiáni vždy túžili a nič nie je pre nich tak dôležité ako cítiť sa slobodný sťa orol nad prériou – bezohľadnosť bielych prisťahovalcov však mnohých priviedla na „Slzavú cestu“, keď boli násilne presídľovaní do neúrodných území, či ich nakoniec zatvorili do hraníc rezervácií. Zákon o náboženskej slobode indiánov je platný len od roku 1978, dovtedy boli tradičné rituály a praktiky zakazované alebo obmedzované.

A ako sa na život v rezervácii pozerajú indiáni teraz? Je to ich domov, kde sa nemusia brániť, nič ospravedlňovať ani vysvetľovať, sú v svojich tradíciách a konaní slobodní. Komunitu spravuje Navajská kmeňová rada (volený orgán zastupujúci všetkých navajských indiánov), ktorá vydáva usmernenia, rozhoduje o financiách, má

oddelenie pre zdravie, vzdelávanie, priemyselný rozvoj, výstavbu či služby. Predseda kmeňovej rady je zároveň náčelníkom všetkých Navajov. Jej sídlo sa nachádza vo Window Rock na južnom okraji rezervácie. Dvadsaťčlenná kmeňová rada sa tu schádza štyrikrát ročne.

Pri vstupnej bráne do Údolia monumentov vlajú tri vlajky – navajská, utážská aj arizonská. Na bielej navajskej vlajke je v strede umiestnený znak – 50 hrotov šípov po jeho obvode symbolizuje ochranu uprostred päťdesiatich štátov USA. Modrý, žltý a červený pruh znázorňuje dúhu – symbol suverenity navajskej komunity. Na východe svieti žiarivé slnko a osvetľuje 4 posvätné navajské vrchy nachádzajúce sa na jednotlivých svetových stranách; tieto zároveň predstavujú stelesnenie ženstva. Spodnú časť znaku zdobia dve kukuričné stebľa, základný zdroj obživy kmeňa. Ovca, kôň a krava v strede znaku symbolizujú typické navajské hospodárstvo (chov dobytka).

Ikona Divokého západu

Cigarety a fajčenie neznášam. Ale práve reklama na cigarety Marlboro sprístupnila aj mne prvé pohľady na toto magické miesto. Pre mnohých predstavujú jej obrázky s kovbojmi v popredí a obrovskými, pieskovcovo-červenými „Palčiakmi“ (Mitten) v pozadí symbol „Divokého západu“. Nezmazateľné stopy nám v myslí ostali aj vďaka viacerým filmom, ktorým tvorili scénu tieto gigantické monolity uprostred púšte – či to bol Indiana Jones alebo Billy the Kid. Avšak napriek tomu, že snáď každý pozná „Marlboro Country“ z fotografií a plagátov, jeho skutočná mystika a kúzlo sa nedajú vyjadriť slovami ani preneseným obrazom. Údolie monumentov sa jednoducho nedá vtisnúť do dvoch rozmerov.

Ohromujúce bizarné tvary pieskovcových hôr, obrovský priestor, obloha sfarbená do červena, vlniace sa piesočné duny sa stali celkom prirodzene posvätným duchovným centrom navajskej kultúry. Medzi najfantastickejšie útvary patria už spomínané „Rukavice“, „Palec“ či „Totem“, nájdeme tu však aj Tri mníšky, Sloňiu vežu, Ťavu, Severné okno, Náčelníkov vrch či Horu boha dažďa. S každým názvom ožívajú

legendy a duchovný rozmer miesta.

Na ceste k Totemu sme, hojdajúc sa v sedle, nestretli len džípy a automobily s návštevníkmi, ale aj mladého muža na terénnej motorke. Hneď sa dal do reči s naším sprievodcom a my sme zistili, že je na love divokých mustangov. „Je to rozhodne efektívnejšie a pohodlnejšie, ako hádzať laso z konského sedla“, objasnil nám. Nuž, opäť jeden ústupok modernej dobe. Tá sa významne podpisuje aj na zovňajšku indiánov – podľa čelenky s orlímí perami a kožených mokasín už domorodého indiána nespoznáte, nosia skôr šiltovky a krátke vlasy. Stále však majú v srdci istú divokosť a bezmedznú lásku ku slobode, ktorú pre nich práve mustangy zosobňujú: „Kôň je pre nás svojou farbou symbolom Matky Zeme, jeho hriva padá ako dažď, nohy sú sta blesky, a erdzanie? To je predsa hrmenie.“ – prezradil nám Merlinov „menší brat“, ktorý okrem jazdeckého umenia dokázal fantasticky napodobniť aj pískanie sokola.

Jazda parkom v konskom sedle je skutočne jedinečným zážitkom. Nemusíte sa báť, ani pokiaľ ste predtým mnoho z jazdeckta neokúsili. Kone sú perfektne cvičené a poslúchajú na slovo. Len im nesmiete dať poznať svoj strach – vtedy sa ľahko pustia divým cvalom kam sa im zapáči.

Podľa nášho sprievodcu Údolie slúžilo pôvodne predovšetkým ako zhromaždisko, kde sa tancoval aj slávny square dance. Tanečných partnerov si však zásadne vyberali ženy – jediným pravidlom „dámskej volenky“ partnerov bola ich príslušnosť k opačnému klanu. Totiž držiavanie vzájomného nesobášenia sa medzi príslušníkmi rovnakého klanu (exogamia) je jedným z najdôležitejších sociálnych tabu indiánskeho kmeňa: svadba s osobou s rovnakého klanu, aj bez existujúcej genealogickej príbuznosti, sa považuje za incest. Príslušnosť ku klanu sa dedí po línii matky: každý človek je narodený do klanu matky, ale pre klan otca. V rámci klanu zároveň existuje solidarita podobná biologickej rodine. Klan síce nie je založený na príbuzenských vzťahoch, ale spolupatričnosť sa prejavuje aj vzájomným oslovovaním sa „brat“ a „sestra“ – presne tak, ako si to pamätáme z filmov o slávnom Winnetuovi a jeho

Navajská žena s dieťaťom

Starý navajský válečník

„bratovi“ Old Shatterhandovi.

Park sa tiahne pozdĺž hranice štátov Utah a Arizona a tvorí súčasť Rezervácie navajských indiánov o rozlohe 65 000 km², v súčasnosti najväčšej indiánskej komunity s viac než 250 tisíc členmi (v roku 1900 predstavovalo toto číslo počet všetkých indiánskych obyvateľov na území USA, dnes sú to približne 4 milióny). Priamo v Údolí momentálne žije celoročne približne 300 navajských indiánov.

Kto tu krásu zočil prvý ?

Prvými obyvateľmi Údolia monumentov boli pravdepodobne indiáni kmeňa Anasazi. Jeho nádhera ich očarila už pred 1500 rokmi. Prvými neindiánskymi novovekými obdivovateľmi boli manželka Gouldingovci v roku 1924. Tí boli tiež prvými „reklamnými agentmi“ údolia a pritiahli naňho pozornosť režisérov. Práve vďaka príjmom z natáčania sa podarilo Navajom v neľahkom období prežiť. Manželka Gouldingovci sa takisto zaslúžili o dostupnosť pitnej vody pre všetkých obyvateľov údolia.

Indiáni bývali podľa tradície v mužskom hogane s nepravidelným zvažujúcim sa tvarom, alebo v ženskom hogane tvaru pravidelného deväťuholníka (9 stĺpov v rohoch symbolizuje 9 mesiacov tehotenstva). Vchod do hoganu bol vždy orientovaný smerom k východu slnka. Hoci v hogane už dnes býva sotvakto, mnoho tradičných navajských indiánov žije stále bez tečúcej vody a elektriny. Živý je aj rituál „Po-

žehnanie na cestu“, vychádzajúci z náboženského významu obydlia.

Krajina údolia však nie je zďaleka taká vyprahlá, ako by sa mohlo na prvý pohľad zdať, jej rozmanitosť môže až prekvapiť, zvlášť na jar. Dominantnou je rastlina yucca, ktorá zároveň slúžila a dodnes slúži ako surovina pri výrobe obuvi, košíkov alebo mydla.

ČO TREBA VEDIEŤ:

Na niektoré monolity sa dá sa pozeráť aj „zvonka“ z cesty, ale lepšie je zaplatiť si vstupné priamo do „Kmeňového parku Údolia monumentov“ (pozor, nepatrí do sústavy federálnych Národných parkov a univerzálna vstupenka tam neplatí) a absolvovať prehliadku priamo v srdci parku vlastným automobilom

Ešte hodnotnejší zážitok (pokiaľ si chcete návštevu skutočne vychutnať) predstavuje prehliadka parku v konskom sedle alebo na korbe jeepu – tak sa dostanete aj na miesta, ktoré sú pre vstup automobilu zakázané a navyše budete mať so sebou indiánskeho sprievodcu, ktorý Vám bude môcť zodpovedať Vaše zvedavé otázky. Investícia do dvojhodinového výletu predstavuje cca. 50 USD. Ale rozhodne stojí za to!

Ubytovanie je možné aj v tesnej blízkosti parku, ale len pre tých menej náročných. Kemp „Mitten View“ funguje na princípe „kto prv príde, ten prv melie“. Hotelový typ ubytovania je k dispozícii v Gouldings, asi 6 míľ od parku alebo potom v ešte vzdialenejšom Mexican Hat či Kayente.

Údolie leží v nadmorskej výške 1900 m.n.m, priemerná teplota dosahuje v lete 30°C, v zime len -3°C.

ZVYKY A ZVLÁŠTNOSTI:

Celoročne žije v Údolí 300 navajských indiánov; zo svojich tradičných výrobkov Vám budú ponúkať predovšetkým bižutériu, košíky a keramiku. Oplatí sa neodolať! Nádherný náhrdelník so symbolom bizóna môžete mať už za 6 USD.

Navajština je v súčasnosti najrozšírenejší domorodý jazyk v USA, hovorí ním približne

140 000 ľudí. Eyak-atabaská jazyková skupina zahŕňa Navajov pochádzajúcich pravdepodobne od prameňov rieky Yukon, neskôr putujúcich ďaleko na juh, až k hraniciam Mexika.

Tohoročné oslavy Dňa nezávislosti (4.júl) boli venované veteránom II. svetovej vojny – a práve jednotka navajských indiánov, ktorý slúžili ako signalisti a šifrantí („Code talkers“), zachránila svojím pôsobením počas nej mnohé životy. Indiáni nepoužívali žiadnu zvláštnu šifru, ale správy vysielali v svojom rodnom jazyku, ktorý nikto z nepriateľov nepoznal, takže bol perfektne dekódovateľný a zároveň bezpečný, čo prinieslo obrovské časové úspory a absolútne znížilo chybovosť vo vysielaní a prijímaní. Rozlúštenie štandardného (USMC) jednoriadkového kódu mohlo trvať až 4 hodiny, navajskí šifrantí písali text správy zároveň v momente, kedy ju prijímali. Ešte aj po skončení druhej svetovej vojny boli tajné informácie o atómovej bombe prenášané do San Francisca v navajskom kóde. Tajomstvo kódu bolo verejne odhalené v roku 1969.

Až 40% z takmer 600 uznaných indiánskych kmeňov na území USA prevádzkuje kasína s ročným výnosom okolo 15 miliárd dolárov. Kasína ako „noví bizóni“ (bizón sa tradične považuje za symbol prosperity) spôsobili výrazné zlepšenie sociálnej situácie indiánskych komunití. Navajskí indiáni však prevádzkovanie kasín predbežne zamietli. Aj výstavba Múzea amerických indiánov, otvoreného nedávno vo Washingtone, bola čiastočne financovaná práve z takýchto výnosov.

Ak Vás niekto pozve na „powwow“, tak Vás zavolať na oslavné, kultúrne, spoločenské a duchovné stretnutie prekračujúce kmeňové hranice: „Je to čas, keď členovia klanov zdieľajú svoje príbehy a tradície, múdrosť a hodnoty. Počúvanie a porozumenie medzi jednotlivými kmeňmi ich robí silnejšími, dáva jednotu a identitu. Tanec, bubnovanie a spev sú na powwow modlitbou.“

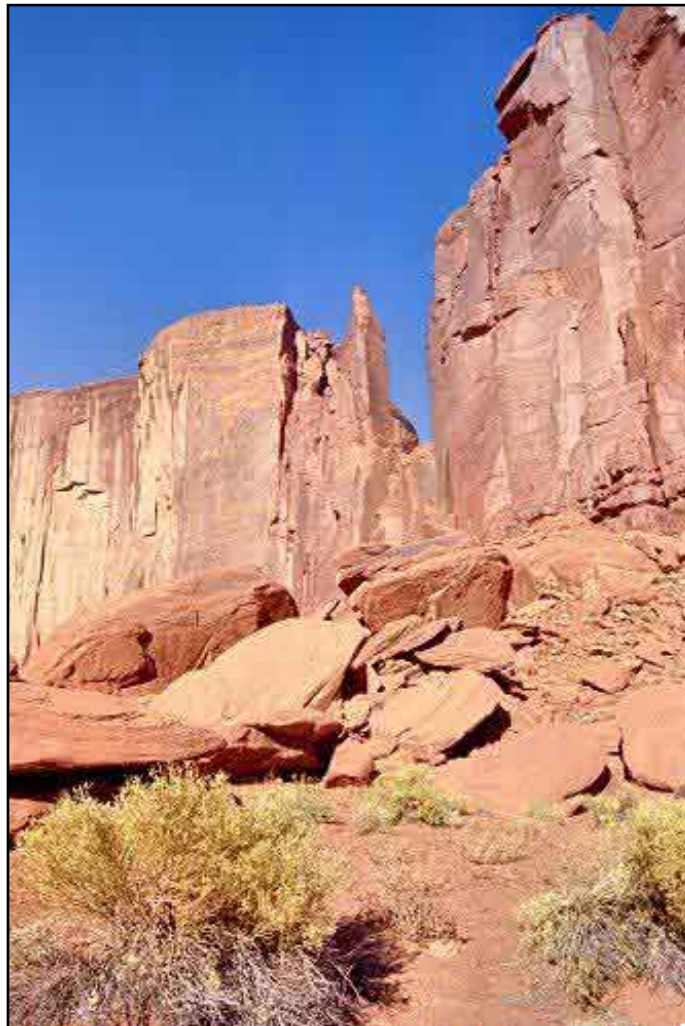
Indiánske vynálezy: známymi či menej známymi „patentami“ indiánov sú napríklad

ochranné okuliare vyrobené napríklad z mrožieho kla alebo dreva, so štrbinami na oči – okolie priezorov je nafarbené na čierne, a takto zabraňuje oslneniu snehom alebo morskou hladinou. Každý iste pozná mokasíny alebo potraviny ako ryža, zemiaky či tabak.

Stvorenie Navajského národa: legenda hovorí, že existujú dve triedy bytostí: Svätí ľudia a Ľudia Zeme. Svätí ľudia majú moc slúžiť alebo škodiť Ľuďom Zeme. Kedysi dávno ich naučili žiť v harmónii s prírodou – Matkou Zemou a Otcom Nebom. Vytvorili 4 posvätné hory a umiestnili ich na 4 svetové strany a dali tak vzniknúť Navajskej Zemi.

Navajskí indiáni veria, že žijeme v tzv. „Štvrtom svete“ (Fourth World). Podľa legendy bol prvý svet čierny, nasledovali modrý a žltý, súčasný sa nazýva trblietavý. Po tom, ako tretí svet postihla potopa, človek unikol do štvrtého sveta vďaka tomu, že vypestoval obrovskú trstinu, po ktorej sa doň vyšplhal. V ňom prvý muž a žena stvorili 4 posvätné kopce z hliny z vrchov, ktoré našli v treťom svete. Na každej hore sa potom usadil jeden z prapôvodných navajských klanov.

*/Eva Rosíková, YMCA na Slovensku/
autorka je spolupracovníci magazínu
Cestománie*

YMCA a český olympijský výbor

YMCA je členem Českého olympijského výboru. Tato informace není moc známá a je smutné, že o ní málokdo ví i v YMCA samotné. Vzhledem k problémům, které před několika lety YMCA prožívala, se nám tato informace donesla až v okamžiku, kdy mělo dojít k volbám nového předsedy ČOV.

Byl jsem tedy rychle určen, abych se tohoto úkolu zhostil, neboť přijít o zástupce YMCA v tak významné instituci, jakou ČOV je, by bylo pro YMCA přinejmenším nemoudré. Díky Ústředním výborům a Valným shromážděním YMCA jsem se na jednání ČOV cítil „jako doma“. Navíc atmosféra byla velmi příjemná a kultivovaná, přestože v ní bylo samozřejmě určité napětí vzhledem k volbě nového předsedy a dalších funkcionářů na období příštích 4 let. I pro člověka, který byl na jednání takového výboru poprvé, bylo zřejmé, že zde (jako ostatně všude) existují určité skupiny, vidící některé věci poněkud jinak, ale o tom je vývoj – o určitém

napětí, které posouvá každou organizaci vpřed. Mám však za to, že přestože se zde pohybují obrovské peníze a řada dalších možností a výhod, které s sebou členství ve vedení organizace má, je u členů, kteří se na práci ČOV podílejí vidět jasné vědomí poslání organizace a zásad olympismu.

Celé jednání by bylo pro netrénovaného „schůzovatele“ vražedné. Trvalo 9,5 hodiny, takže se někteří delegáti (z nichž byla řada trénovaných sportovců) dokonce po osmi hodinách ozvali, že je to proti zákoníku práce ☺.

Mezi delegáty, kterých bylo 93 přítomných ze 94!, jste mohli zahlédnout opravdu významné osobnosti českého sportu let minulých i současných – mj. milou a elegantní Danu Zátopovou, usměvavou Kateřinu Neumannovou, skromně působící Štěpánku Hilbertovou, výborně vypadajícího Imricha Bugára či pohodového Tomáše Dvořáka a další. Samozřejmě také, nakonec neúspěšného kandidáta na předsedu ČOV, oštěpaře Jana Železného.

Jak vidíte z obrázků, jednání provázel nebývalý zájem novinářů, nutno říci, že se samozřejmě soustředili pouze na jeden okamžik – volbu předsedy. Protein měl tu přednost, že měl na místě jednoho stálého redaktora. I když jsem si činil poznámky technického rázu, přece jen je pro Protein jako měsíčník jaksí „mimo mísu“ oznamovat detaily o tom, kdo nakonec volby

vyhrál a kolik měl hlasů – to jistě každý ymkař ví, neboť co ymkař, to sportovec! Odkážu vás tedy na denní tisk či internet kolem 11.1.2005, neboť jak jsem už uvedl, média o tuto akci jevila žhavý zájem. Na internetu najdete také seznam všech delegátů a další podrobnosti např. na: http://sport.idnes.cz/sport_oh.asp, podívat se můžete také přímo na www.olympic.cz, což je web ČOV.

Já raději přidám některé postřehy ze zákulisí, které se jinde nedočtete. Tak například, zdá se mi jako celkem jisté, že Česká republika bude usilovat o pořádání olympijských her v Praze a to buď pro rok 2016 nebo 2020. Podporu tomuto kroku vyjádřili všichni, kteří se k této věci vyslovili, snad kromě Aleše Hušáka (ředitele Sazka, a.s.), který varoval před přílišným optimismem po zkušenostech se stavbou jediné Sazka arény. (V případě konání OH v Praze, by podobně náročných staveb musely být realizovány desítky.) Mám však dojem, že těch rozpačitých bylo víc, ale skepticismus v této věci, zvláště před volbami do funkcí, jaksi nebyl v kurzu, takže polemika na téma OH v Praze se ještě jistě rozhoří.

Jana Železného podporovala Dana Zátopková a aktivní sportovci. Nepřehlédnutelná byla např. otevřená podpora Jana Železného z úst Romana Šebrleho na vyhlášení Sportovce roku. Milana Jirásková – znovuzvolené předsedy ČOV, podporovala spíše skupina funkcionářů – předsedové různých sportovních svazů, ... musím však podotknout, že slovo funkcionář tu nemyslím pe-

lorativně ani jako opozitum ke výrazu sportovec, neboť i mezi nimi je řada bývalých sportovců, a také, jak se vyjádřila řada delegátů v kuloárech, volba byla těžká právě proto, že karty nebyly rozdány tak, že jedna volba je špatná a druhá dobrá, spíše obě dobré.

Protože Protein je především časopisem pro mladé, tak jeho čtenáře bude možná zajímat, že mezi přidružené členy ČOV byl přijat nový sport, který v něm dosud zastoupen nebyl, a jež je právě mezi mládeží velmi oblíben – florbal. Tady si neodpustím malou osobní poznámku. Florbal jsem hrál jen jednou a bavilo mě to moc, ale přece jen mám raději sporty oddělené sítí, kdy nedochází k přímému kontaktu protihráčů, milí florbalisté, nezapomínejte, že tělo máte jen jedno a musí vám vystačit na celý život, proto ať je vaším heslem fair-play, jinak řadu nadějných florbalistů od tohoto sportu odradíte, tak jako se to stalo v mém případě...

ČOV také pořádá Olympiádu dětí a mládeže a nebylo by možná od věci přemýšlet, jestli a jak může YMCA na této aktivitě participovat.

Všechny přítomné dámy byly oblečeny decentně a slušivě. Většina přítomných mužů měla klasický oblek, či alespoň sako a kravatu, pár jedinců mělo na sobě něco volnějšího – vestičku, elegantní svetr apod. Výjimkou byl desetibojař Tomáš Dvořák ve své modrošedé mikině, což mi bylo velmi sympatické. K obědu byl (zřejmě kuřecí) řízek s bramborem a velký šopský salát (no co, každého zajímá něco jiného ☺).

Je škoda, že YMCA se v současné době věnuje sportu tak málo. Jistě, historický vývoj v naší zemi měnil spoustu zavedených kolejí, ale mám za to, že by větší důraz na sport YMCA slušel. Vždyť členem ČOV je YMCA právě díky svým zásluhám o rozvoj sportu u nás v období 1. republiky a žít jen z tak staré tradice je na pováženou. Přísllovečnou vlajkovou lodí, je dnes pro YMCA jako celek korfbalová YMCA Znojmo a pak už vím jen o nějakých volejbalových turnajích nějakém to výletu na kole. Slibně se rozvíjí snad jen zmíněný florbal v YMCA Olomouc. Pokud jsem na něco zapomněl a cítíte se dotčeni, tak to není úmyslné, pouze z nevědomosti, neboť jsem o ničem takovém na stránkách Proteinu nečetl – to berte jako výzvu ☺!

YMCA dříve patřila na sportovním poli k pojům. Mezi námi žije stále řada sportovců, ymkařů a UNCASÁKŮ (např. viz Protein 4/2004), kteří toto postavení pro YMCA v české společnosti a třeba právě také v ČOV vydobyli. Ve fázi, v jaké se český sport díky historickému vývoji dnes ocitá, je zřejmě nemožné vrátit se do stejné řeky, ale zkusme jako ymkaři přemýšlet, kde na poli péče o jednu stranu našeho trojúhelníku můžeme najít své místo dnes.

/J. Hynek/

PS: více fotografií na www.protein.ymca.cz

Komorní orchestr mladých v Římě

Komorní orchestr mladých z YMCA Brno,

vystoupil pod taktovkou dirigentky

paní Věry Fialové 28. prosince 2004 na

Festivalu duchovní hudby v Římě.

Koncert se konal v kostele sv. Blažeje a Karla Boromejského na náměstí B. Caioli 117 v samém centru Říma. Podíváte-li se z Capitolu směrem k Vatikánu, je to 3. největší chrámová kopule po levé straně.

Koncert uvedla místní hlasatelka nejprve pozvánkou na další festivalový program a pak již hovořila o českém komorním orchestru. Zde se malinko zastavím nad jedním zajímavým postřehem. Italský posluchač vážné hudby (byli tam ovšem i jiní státní příslušníci a velvyslanci různých ambasad včetně českého velvyslance při Svatém Stolci, jeho excelence pana Jajtnera) je velmi kultivovaný posluchač. Dvacet minut před začátkem koncertu byla již všechna místa obsazena a pořadatelé se činili, aby připravili co nejvíce dalších míst k sezení pro „pozdě“ přichozí. Během vystoupení konferenciérky jsem pozoroval stále jistý ruch, přemísťování posluchačů, nepozornost, kterou bychom u nás hodnotili bez obalu jako neslušné chování. Chyba lávky! Konferenciérka popřeje posluchačům hezký zážitek a je za svůj „výkon“ odměněna nenuceným potleskem. Obecenstvo pokračuje v bezprostřední zábavě. Začínám se obávat, že taková podivná atmosféra na děti z orchestru bude působit a negativně ovlivní jejich výkon. Jak jsem řekl, chyba lávky. Komorní orchestr přichází na scénu, za ním dirigentka paní Věra Fialová. Obecenstvo rázem utichá a vítá účinkující slušným potleskem. Od tohoto okamžiku bychom uslyšeli upadnout

i špendlík. Již po první skladbě obecenstvo nadšeně tleská. Koncert pokračuje dalšími skladbami a pak přichází první sólisté, trio Jan Pavlas a Tereza Piskačová - housle a Josef Secký klavír. Jejich výkon je oceněn dlouhým potleskem, který vrátil účinkující k opakovanému poděkování. Velký ohlas měly i skladby J. S. Bacha (hlavně 1. věta koncertu a moll pro housle a orchestr, kde sólový part zahrál 11-ti letý Jan Pavlas. Na tvářích posluchačů byla vidět i radost, když poznali hudbu italského skladatele Antonia

Vivaldiho. Při 1. větě z a moll koncertu pro housle a orchestr (sólový part hrálo 6 houslistů najednou) bylo vidět, jak posluchači prožívají hudbu i tělem. Není žádným tajemstvím, že Italové operu milují. A tak jakmile zazněl krásný baryton pana Vančury, člena opery libereckého divadla, roztály poslední ledy a účinkující se od té chvíle stali miláčky publika. Komorní dívčí pěvecký sbor Limbora - Josefa Seckého dává několik kusů českého baroka „a kapela“ ze sbírky Česká Mariánská muzika Adama Michny z Otradovic a zpívají čistě. Za doprovodu komorního orchestru pak krásně a s citem zazpíval spolu s panem Vančurou pásmo českých koled, a když došlo na „nadsnárodní“ koledu (originál rakouská skladba R. Grubera) Tichá noc, začalo si publikum pobrukovat se sborem a orchestrem, každý ve svém jazyce. Pociťil jsem v tu chvíli onu jednotu, kterou dokáže hudba spojit národy a byl to velmi krásný okamžik. Byli jsme všichni takříkajíc na jedné vlně. Koncert spěl zdárně k závěru a děti jakoby vycítili podporu publika, hráli jak nejlépe to šlo. Koncert vrcholil hudbou, která svítí, A. Vivaldim - 1. větou koncertu a moll, ve které si sólový part zahrálo hned několik sólistů. Potlesk a ovace, blahopřání jeho excelence pana Jajtnera, a přídavek - Tichá noc.

Koncert končí. Paní dirigentka odvádí orchestr a sbor do zákulisí a já zůstávám mezi obecenstvem, které se jen nerado a velmi pomalu zvedá ze sedadel k odchodu. U východu nabízí naše asistentka spokojeným posluchačům CD komorního orchestru, které spatřilo světlo světa 12.12.2004 na svém křtu v chotěbořské sokolovně. I přesto, že se jméno našeho města Italům špatně vyslovovalo, snaží si ho zapamatovat. Působilo to až dojemně.

/Jan Pavlas, technik a fotograf KOM/ - kráceno

Následky tsunami

na vlastní oči

Nevím, kolik z vás mělo příležitost setkat se s někým, kdo zažil na vlastní kůži vlnu tsunami v Asii nebo s někým, kdo tam byl poté a viděl její následky.

Využil jsem příležitosti setkat se svým přítelem Janem Bártou, ředitelem humanitární organizace ADRA (Adventistická agentura pro pomoc a rozvoj, Adventist Development and Relief Agency), bezprostředně po jeho týdenním pobytu v Indonésii, abych se dozvěděl sám pro sebe něco víc a mohl tyto informace předat i vám, čtenářům Proteinu.

Nežádal jsem Jana Bártu o klasický rozhovor, neboť přiletěl v 11:00 z Indonésie, měl tiskovou konferenci, pak rozhovor v rádiu, zastávku v ADRA, a pak cestu do Plzně na další hodinový rozhovor v Českém rozhlase. Informace, které si níže přečtete jsem získal během cesty autem spolu s dalšími 2 přáteli do Plzně, během vysílání – byl jsem přítomen přímo v nahrávacím studiu, kde živé vysílání probíhalo a opět na zpáteční cestě do Prahy.

Základní fakta jistě víte, proto se soustředím jen na zajímavé autentické postřehy očitého pozorovatele.

Jan Bárta byl v Thajsku hned 1. ledna 2005 na pětidenní cestě a nyní, 3 týdny po ničivé vlně, na Sumatře – jednom z největších a zároveň nejchudších indonéských ostrovů.

Vidět vše přímo na místě, je pro člověka řídicího pomoc podle něj naprosto nezbytné. Právě osobní přítomnost v postižených oblastech definovala místa, kam bude ADRA pomoc občanů a právnických osob, kteří jí svěřili prostředky, investovat. Padlo rozhodnutí, že ADRA bude především podporovat Indonésii. Thajsko je mnohem bohatší, práce jsou tam mnohem lépe koordinovány i díky vládě a také zahraniční pomoc se sem soustřeďuje, neboť je turisticky mnohem využívanější a známější. Navíc v Thajsku bylo zasaženo mnohem menší území, vlna se dostala asi 1 km do vnitrozemí, na-

proti tomu, je Indonésie u pobřeží výrazně plošší, takže vlna zasáhla až 5 km od okraje moře a ještě k tomu na delším úseku. Indonésie má také méně rozvinuté hospodářství a tím i technické vybavení pro likvidaci a opravy katastrofy.

Dalším důležitým faktorem pro porozumění současné situaci v oblasti je dle Bárty správné pochopení práce médií. On sám se na televizní zpravodajství přestal dívat již v první polovině ledna. Je nutné si uvědomit, že média nejsou nikdy schopna předat plně objektivní obraz. Ne, že by ji záměrně zkreslovala, dělají dle něj velmi důležitou práci, ale rozsah tragédie je tak obrovský, že jej prostě nedokáží věrně předat. V TV vidíme stále dokola několik stejných záběrů ze stejného místa. Existují však další a další a na řadě z nich ještě nikdo ani 3 týdny po katastrofě nebyl. V Indonésii se ještě dnes (20.1.05) nalézají i 600 mrtvých denně. Bárta popisuje svůj zážitek po příjezdu do Banda Aceh jako něco co se nedá k ničemu přirovnat, jediné, co se mu vybavilo byla fotografie z japonské Hirošimy po výbuchu atomové bomby. Zkrátka média nemají dostatečné výrazové prostředky a pokud se na TV záběry díváme měli bychom mít na paměti, že to co vidíme si musíme vždy násobit obrovským číslem.

Pokud máme zprávy z Indonésie, tak většinou ze severní oblasti Banda Aceh. Patří k nejpostiženějším, ale je mediálně známá a tak v ní působí již více než 100 humanitárních organizací. ADRA se proto rozhodla posunout do její jižnější části protože i tam jsou celá města, která potřebují pomoc, např. ve městě Meulaboh přežila méně než polovina obyvatel a byla zničena většina ze 190 škol. A právě na obnovu škol se ADRA zaměří. V oblasti zemřelo více než 1000 učitelů, také to bude v nejbližším období problémem.

To, čeho se všechny humanitární organizace bojí, je politická nestabilita v oblasti.

Díky muslimským fundamentalistům se může klidně den ze dne stát, že budou všichni cizinci vypovězeni ze země – včetně humanitárních pracovníků. Znamenalo by to řadu nedokončených projektů. ADRA však má jednu obrovskou výhodu – její pobočky pracují asi ve 120 zemích světa, tedy i v Indonésii. Pokud by tedy k takové situaci došlo, mohly by právě ony rozjeté projekty dokončit. To je i strategický přístup práce Adry, ta bude mít v oblasti několik pracovníků od nás, kteří budou práci koordinovat a dohlížet na efektivní využití finančních prostředků, ale jinak se na obnově budou podílet místní lidé, kteří práci sami potřebují.

Naproti tomu v Thajsku jako buddhistické zemi je zcela jiná atmosféra. Lidé jsou smířeni s tím co přišlo, umí pracovat se smrtí, Bárta říká – ani jsem neviděl žádný projev hysterie, lidé k tomu co se stalo přistupují aktivně. Indonésané jsou naopak uzavření do sebe, mlčí a jsou o poznání pasivnější.

Cesty do Asie se spolu s Adrou zúčastnil i známý fotograf a kameraman F. A. Brabec. V celé oblasti je nyní období monzunových dešťů – prší každý den celé odpoledne. Sběrači mrtvol, kteří jdou přikryti žlutými a černými igelitovými pytli přes hlavy do dosud pomoci nedotčených oblastí, aby do nich později zavázali ty, které najdou a vyhrabou ze sutin, dává fotkám rozměr, ze kterého strašidelně mrazí.

Také díky nim, výstavám, koncertům a řadě dalším projektům, které se v České republice na pomoc lidem, kteří v této oblasti přežili konají a především díky českému vynálezu DMS se však v lidských srdcích zvedla jiná vlna – vlna dobroty a štědrosti, která chce pomoci spláchnout tu první. Pokud přijedete do jihovýchodní Asie, pak si můžete být jisti tím, že místní obyvatelé budou vědět, že existuje Česko, a že se na humanitární pomoci podílí výrazně.

Kéž by se nám tento rys povahy podařil rozvíjet i při těch všednějších potřebách druhých lidí.

/J. V. Hynek/

Dejte vy jim najíst

Musím se omluvit. Tím bych rád začal. Nečekal jsem ve své skepsi ani náhodou, že by se v Čechách vybralo tolik peněz na pomoc postiženým oblastem v jihovýchodní Asii. Trochu se stydím a hodně se raduji. Není nám tedy lhostejná situace postižených lidí daleko za hranicemi. Jde jen o to, jak najít cestu k pomoci. A tak se v tuto chvíli odvažují mluvit o tom, že touto sbírkou to nekončí, že je před námi velice dlouhá cesta. Mám v těchto dnech neustále před očima scénu, kdy učedníci upozorňují Ježíše - „Pane, oni mají hlad.“ A Ježíš odpovídá: „Dejte vy jim jíst.“ A učedníci jsou zaskočení, ale přicházejí s tím, co mají, Ježíš láme, učedníci roznášejí a na všechny se dostane. A ještě zbude mnoho plných košů nalámaných chlebů.

„Dejte vy jim jíst.“ Ano, nejde jen o hmotné nasycení, ale nejde jen o duchovní nasycení. Jde o život jako takový. A tak bych chtěl upozornit na myšlenku „fairtrade“ a na malý obchůdek na Vinohradech v Korunní 60 i na jeho mladšího sourozence v Klimentské ulici. Vše vzniklo poněkud neskutečně. Ekumenická akademie navíc do-

kázala dohodnout prodej potravin tohoto „fairtradového“ obchodu v řetězci Carrefour. Mluvím o tom proto, že právě mnoho družstev výrobců zapojených do tohoto hnutí je mezi postiženými - Srí Lanka, Cejlon a další a další. To jsou místa, kde se bude muset znovu začínat. Hmotně, ale i lidsky - vždyť katastrofa přišla o víkend, kdy byli mnozí na pobřeží. (Zprávu o konkrétních dopadech v postižených oblastech najdete na stránkách <http://www.jedensvet.org/>). A tak je tu před námi jedna z možností, jak trvale pomáhat. Myslet na to, co kupujeme a snažit se za to platit poctivou cenu. Bezprostřední pomoc je nesmírně důležitá, ale dlouhodobá snaha nezapomínat, že patříme mezi ty bohaté, není důležitá o nic méně. A možnosti, kde si takové výrobky koupit, kde si kupovat třeba jen kávu nebo čaj, rostou (zboží je označeno značkou FAIRTRADE nebo TRANSFAIR). Nemusí jít pouze o snahu jednotlivců, zapojit se mohou i organizace. Růst možností si uvědomuji už pouze na tom, co se v tomto směru změnilo od mého minulého zamyšlení na toto téma.

„Dejte vy jim jíst“. „Potom vzal těch pět chlebů a dvě ryby, vzhledl k nebi, dobrořečil, lámal chleby a dával učedníkům, aby jim je předkládali. I ty dvě ryby rozdělil všem. A jedli všichni a nasýtli se (Mk 6,41-42). Všem nám přeji Boží požehnání ve snaze naplňovat život náš i kolem nás nadějí.

Další odkazy na více informací:
<http://www.ekumakad.cz/>
<http://www.jedensvet.org/>

/Jiří Ort, kazatel ČCE v Praze 10 - Vršovicích/

YMCA v ČR

Na Poříčí 12, 115 30 Praha 1
tel.: 224 872 004, fax: 224 811 884
e-mail: tabory@ymca.cz
Internet: www.ymca.cz

č. akreditace: 13197/51-2002/33

pořádá

ŠKOLENÍ HLAVNÍCH VEDOUCÍCH TÁBORŮ

Termín: 13.-15.5.2005 (nástup do 17.00 hod.) **Místo:** TZ Sázava, Soběšín

Cena: 900,- Kč za celý pobyt, stravu a studijní materiály.

Členům YMCA je poskytována sleva 200,- Kč, platí tedy 700,- Kč. Cestovné si hradí účastníci!

Uzávěrka: 5.5. ve 12.00 hod.

Platba: Na místě hotově nebo na účet: KB, č.ú.:44530-011/0100 předem, var. symbol: 050513, (doklad s sebou)

Úspěšní absolventi školení (test) obdrží osvědčení platné 5 let!

Těšíme se – na školenou!

Pokud se k Vám nedostal orientační program školení a přihláška, tak ji najdete na www.ymca.cz nebo www.protein.ymca.cz.

Ženy pro měny

Dokument Ženy pro měny Eriky Hníkové si bez jakéhokoliv zastírání klade jediný cíl: nahlédnout do života žen, které podléhají mediálnímu vytváření ideálu krásy. Výběr je opravdu široký, neboť každá žena v moderní společnosti na tento ideál chtě nechtě musí reagovat.

To jak ji ovlivní, již záleží pouze na ní.

Již dlouho jsem neodcházela z kina s tak nepříjemným pocitem. Možná si teď říkáte, proč vás tedy zatěžuji recenzí na jakýsi podivný film, ale poukazování na to, že na světě nejsou jen příjemné a úžasné věci k dokumentárním filmům patří stejně, jako venezuelské krásy k telenovelám.

Ve filmu se setkáváme s mladou dívkou, která se pro svůj zajímavý vzhled vzdá koníčků a přátel (o jídle se ani nezmiňuji), a vydá se na hvězdnou dráhu modelky. Ocitneme se tak na přehlídkových molech, kde modelky jedna jako druhá houfně cupitají v tempu stáda gazel, nahlédneme i do kanceláří vydavatelství Stratosféry, abychom si poslechli oduševnělý a vyrovnaný projev šéfredaktorky Cosmopolitanu, která odmítá polemizovat o tom, že by mohla šéfovat něčemu nemorálnímu. Vždyť je to jen práce.

Svůj názor na časopisy podobného typu naopak otevřeně vyjádří členky anarchistického hnutí. Přesto to Erika Hníkové nedá a zeptá se jedné z členek, proč se tedy i ona maluje. Svým oblečením a dredama tyto „něžné dívky“ ukazují, že i ony svým zjevem něco vyjadřují a záleží jim na tom jak vypadají. Tím, že se snaží za každou

cenu tento ideál krásy odmítat, dokazují, že i je ideál krásy svým způsobem ovlivňuje.

Pro zvýraznění kontrastu se nám nabízí názor na život a krásu z pohledu studentky vysoké školy ekonomické. Tato milá dívka nám ochotně ukáže, jak si správně bělit zuby, a dokonce nás s pýchou provede po své královské koupelně se všemi alchymistickými pomůckami. V této chvíli ani nepotřebujete vidět cenovky, kolik co stálo, aby vám došlo, že hodně. Nejspíš to, ale přeci jen stálo za to, neboť tato slečna reprezentovala naši českou zem v americké reality show, ve které se snažíte ulovit milionáře.

Příběh postarší „mladice“, která se rozhodne podstoupit plastickou operaci prsou již není tolik pohádkový, ale spíše krvavý. Důvodem jsou detailní záběry porýzené z plastického počínu (pouze pro otrlé). Tato žena, které se musí pro její údernost bát i vlastní muž, věří, že když podstoupí plastickou operaci, bude se cítit lépe a tím pádem jí i všechno lépe půjde. Je překva že po zákroku všechno lepší není a tato žena se nejspíše vydá pod skalpel ještě několikrát, dokud nebude šťastná. Kdo ví, jestli někdy bude. K tématu plastické operace je přizvána i zpěvačka Darina Rolincová, aby

V dokumentu se zkrátka najde žena v každém věku, a tak se mi chce skoro napsat klíše: budete se s nimi smát i plakat. Ženy pro měny je opravdu zdařilý dokument. Jeho tvůrkyně nestaví aktérky do žádných rolí hloupých nebo chytrých žen (bohužel se tam někdy staví dobrovolně), a tak si může každý udělat svůj názor.

obhájila, proč ona tento zákrok podstoupila. Zda vás přesvědčí, to závisí na vašem úsudku.

Poslední zástupkyně ženského pohlaví je stará paní, „odkvetlý kvítek v plaveckém úboru“, která vás uzemní svou jasnozřivostí. Po té, co vyzkouší snad všechny odtučňovací prostředky - od „tukožroutské“ polívky po hubnoucí terapii

nahranou na magnetofonové pásce - dojde k závěru, že nejlepší je vůbec nejíst.

V dokumentu se zkrátka najde žena v každém věku, a tak se mi chce skoro napsat klíše: budete se s nimi smát i plakat. Ženy pro měny je opravdu zdařilý dokument. Jeho tvůrkyně nestaví aktérky do žádných rolí hloupých nebo chytrých žen (bohužel se tam někdy staví dobrovolně), a tak si může každý udělat svůj názor.

Aby vás nenapadlo, že jde o komedii (k tomu v některých momentech opravdu dochází), do reality vás postaví číselné údaje: o množství peněz, utracených v ČR za kosmetické přípravky, časopisy o kráse nebo o počtu sebevražd spáchaných z pocitu neodpovídání dnešnímu ideálu krásy.

Kromě toho, že budete mít obavu se po shlédnutí filmu podívat

do zrcadla, donutí vás to zas o něčem popřemýšlet. Má spolusedící v kině rozhodně prohlásila: „Stejně za to mohou chlapi (!)“. Zajímalo by mě ale, co si o této ženské posedlosti krásou opačné pohlaví myslí a jestli toto všechno skutečně podstupujeme kvůli nim. Jistý ideál krásy je přítomen v každé kultuře a v každé době. Důležité si je uvědomit, např. díky takovýmto dokumentům, do jaké míry jsme jím ovlivněny a jestli kvůli zbytečnému trápení nezanedbáváme závažnější problémy, či se nepřipravujeme o zajímavější chvílky.

/Veronka Kočová/

Ženy pro měny

Česká republika, 2004, 77´

Režie: Erika Hníková (nar. 1976)

Scénář: Erika Hníková

Kamera: Marek Janda

Hrají: Erika Hníková, Lenka Jočová, Sabrina Karasová, Dara Rolins, Tomáš Doležal, členky Anarchofeministické skupiny

Česká premiéra: 18. listopadu 2004

Distribuce: Bontonfilm, přístupný

www.zenypromeny.cz

Zajímavost: Film vznikl jako absolventský snímek na katedře dokument. tvorby FAMU

Ve filmu vystupuje i Dara Rolins - vzor mnohých českých žen

12.2.05, divadlo Archa, Praha

The Frames jsou v Irsku slavnou kapelou už několik let, oblíbenými se stávají i u nás. Do Čech pravidelně jezdí, vidět jste je mohli také pře dvěma lety na České televizi v pořadu Noc s Andělem. V jejich hudbě jsou patrné vlivy U2, Cohena, ale i Pixies a Led Zeppelin, přesto znějí velmi osobitě. Zapamatujete si zejména výjimečný emotivní projev zpěváka a kytaristy Glena Hanserda.

Frames začínali na počátku devadesátých let na irských ulicích, možná proto dosud neztratili skromnost a bezprostřednost. Jestliže si chcete poslechnout jak zní oblíbená kapela Boba Dylana (a Jiřího Černého), přijďte si je na živo poslechnout do pražského divadla Archa, kam přijedou představit své nové album Burn the Maps.

www.frames.ie

2.3.05 Marley, Ostrava

Ostravská kapela Kuličky štěstí vznikla v roce 1999 kolem frontmana Adama Parmy (klávesy, zpěv). Dalšími členy jsou Ota Lankočí, Dominika Podolská, Jiří Krhut a Petr Moczek. Kapela má i proměnlivou dechovou sekci, u které se dá ale těžko odhadnout, který hudebník bude hrát na tom či onom koncertě. Často to bývá Michal Žáček.

Zatím vydali dvě demo cd (2002, 2003), které si můžete poslechnout na jejich internetových stránkách. V roce 2003 také vyhráli soutěž o nejlepší kapelu z Ostravy a okolí. Jejich písničky jsou nápadité a velmi chytlavé, některé vám již při druhém poslechu budou připadat notoricky známé (např.: Superstar nebo All Night...účastníci TSCZ 2004 pochopí).

www.kulickystesti.cz

KDO HRAJE	KDY	TYP AKCE	KDE
Divokej Bill	28.2.2005	koncert	Praha (Futurum)
Imodium	5.3. 2005	koncert	Police n.Met.(Music Hall Zdeřina)
Fast Food	18.2. 2005	koncert	Brno (Faval)
	11.2. 2005	koncert	Praha (klub 007)
ZNC	16.2. 2005	koncert	Praha (Futurum)
	2.3. 2005	koncert	Olomouc (u-klub)
Kuličky štěstí	26.2. 2005	koncert	Ostrava (Marley)
Visací zámek	17.2. 2005	koncert	Olomouc (u-klub)
Našrot	19.2. 2005	koncert	České Budějovice (Černý velbloud)
FruFru	10.2. 2005	koncert	Praha (Rock Café)
The Frames (IRL)	12.2. 2005	představení nového alba	Praha (divadlo Archa)
Stereo MC's (UK)	11.2. 2005	koncert	Praha - Roxy
Kosheen (UK)	25.2. 2005	DJ set	Praha - Roxy

/Majda Rounová a František Kroužil/

Slovenská YMCA na pomoc Tatrám i Asii

YMCA na Slovensku se zapojila do organizování pomoci oblastem jihovýchodní Asie postiženým prosincovými tsunami. Ymkaři rozeslali po katastrofě e-mailem zprávu, která shrnovala dosavadní průběh záchranných akcí a humanitární pomoci.

Světová aliance YMCA kontaktovala postižené oblasti již po několika hodinách a začala organizovat humanitární pomoc. YMCA působí přímo na postižené Srí Lance, kde má celkem 38 poboček. Z toho 20 se nachází v oblastech zasažených katastrofou. Srílanští Ymkaři organizují také školení pro dobrovolníky, kteří budou pomáhat s odstraňováním škod.

YMCA Indie navrhla plán na pomoc obětem

katastrofy. Skládá se ze tří etap - bezprostřední pomoci, dočasné rekonstrukce a dlouhodobé rehabilitace. Druhá fáze předpokládá pomoc dobrovolníků YMCA při opravách zničených budov a odstraňování především hmotných následků pohromy, třetí fáze pak bude důležitá kvůli odstranění psychických následků obětí neštěstí. V této fázi bude YMCA organizovat různé programy pro mladé lidi žijící v poničených oblastech, aby jim pomohla vrátit se zpět do normálního života. Slováci kromě této výzvy nabídli též možnost přispět na bankovní účet, z něhož poputují peníze na konto Světové aliance YMCA, která je použije na pomoc jihovýchodní Asii.

Slovenská YMCA přispěla také na obnovu Tater, které poničila větrná smršť loni na podzim. Výtěžek z benefičního koncertu, který se loni v

listopadu konal u příležitosti 160. výročí založení YMCA, byl původně určen na podporu činnosti YMCA na Slovensku, nakonec ale peníze míří do hor.

Jak PROTEINU řekl člen ústředí YMCA v ČR, nezaujala česká YMCA k událostem v Asii oficiální stanovisko.

Přesně před rokem vyšel první PROTEIN tištěný ofsetovou technologií. Vstoupil tak do nové etapy své existence.

DRB

Prezident Václav Klaus poskytl PROTEINU exkluzivní rozhovor. Mluví tam o věcech, o kterých ještě nikdy nemluvil, způsobem, na jaký u něj nejsme zvyklí. Vzhledem k tomu, že text musí schválit nejprve prezidentova kancelář a následně i prezidentova choť, můžeme se průlomového interview s hlavou státu dočkat někdy koncem roku 2007.

Do té doby se pokusíme vyplnit rubriku Rozhovor minimálně stejně zajímavými osobnostmi. Naši investigativní reportéři už zpracovávají například normalizační idol Michala Davida nebo ředitelku úřadu pro jadernou bezpečnost Danu Drábovou.

Cochabamba, Bolívie Angelina Costasová neskrývá svůj údiv nad otázkou pohraničnicka po původu devíti a půl kilogramu čistého heroínu v její osobní kabelce. Ve skutečnosti jde o perfektně provedený manévr, kterým kryje svou spolusedící, v jež kufříkovém psacím stroji převáží přes hranice dokonce dvacet kilo drogy. Snaží se nedat nic najevo a krizovou situaci překonává četbou španělské verze PROTEINU. Ten se stává v jižní Americe velmi oblíbeným a vytlačuje ze zavedených pozic i vlajkovou loď španělské žurnalistiky, list El Mundo.

Při pohledu na aktuální úspěchy PROTEINU na všech světových trzích řeší analytici otázku, proč stejně fenomenální prodejnosti nedosahuje světově oblíbený měsíčník také doma, v České republice.

CO a KDY v YMCE

CO	KDE	KDY	KONTAKT	DRUH AKCE
Český výbor TenSingu	střední Čechy	4.-6.3	www.tensing.cz	
Školení hlavních vedoucích táborů	Soběšín	13.-15.5.	vojta@ymca.cz	
Jarní Mraveniště	Soběšín	3.-5.6.	vojta@ymca.cz	

VÝROČÍ. A ČÍ?	kde se narodil, zemřel či zapsal do dějin	kdy to udělal	proč bychom si ho měli pamatovat
* Ferdinand Peroutka	Praha	6.2.1895	český publicista a prozaik. Vůdčí osobnost české žurnalistiky 20. století. Po válce pracoval pro stanici Svobodná Evropa.
+ Josef II.	Vídeň	20.2.1790	římskoněmecký císař z rodu Habsburků, syn Marie Terezie a Štěpána Lotrinského. Za jeho vlády došlo k řadě reforem, bylo zrušeno nevolnictví a povolena svoboda vyznání.
+ Josef Toufar	Praha	25.2.1950	farář z obce Čihošť zemřel na následky brutálního mučení komunistickou policií. Stal se obětí tzv. Čihošťského zázraku, akce, kterou chtěla StB diskreditovat katolickou církev.
+ Konstantin I. Veliký	Řím	27.2.275	římský císař, významný vládce své doby. Reformoval říši, krom jiného povolil křesťanské náboženství.

<http://protein.ymca.cz>
Nemáte aktuální Protein? Přečtěte si ho na internetu!

Archiv starších čísel ve formátu PDF, možnost hlasování, ankety,...

Vaše příspěvky a pozvánky na akce zasílejte na protein@ymca.cz